

P
R

O
S
T

O
R

Claire Keeganová

Antarktida

Přeložila Hana Ulmanová

•

•

•

•

•

•

•

P R
O S T
O R

Claire Keeganová

P R
O S T
O R

Claire Keeganová

Antarktida

přeložila Hana Ulmanová

Praha, 2025

P R
O S T
O R

Claire Keeganová

Antarktida

Z anglického originálu *Antarctica*,
vydaného nakladatelstvím Faber & Faber
v roce 1999 v Londýně přeložila Hana Ulmanová.

Vydal PROSTOR, nakladatelství, s. r. o.,
Nad Spádem 10, 147 00 Praha 4,
v roce 2025 jako svou 723. publikaci
a 33. svazek edice *Současná světová próza*.

Redakce textu Petra Diestlerová.

Jazyková korektura Jarmila Slavíková.

Odpovědná redaktorka Lenka Vosičková.

Grafická úprava Toman Design.

Návrh titulní strany obálky

a sazba Adam Lederer (ProAL).

Na obálce je použita upravená
fotografie z archivu Adobe Stock.

Vytiskla tiskárna PBtisk a. s., Příbram.

V českém jazyce vydání první.

Copyright © Claire Keegan 1999

Translation © Hana Ulmanová 2025

Czech edition © PROSTOR 2025

ISBN 978-80-7260-629-0

Padraigu Hickeymu, který mě zachránil v čase
záplav, a památce Johna McCarrona, učitele

Antarktida

Pokaždé když si ta šťastně vdaná žena někam vyrazila, přemítala, jaké by to asi bylo, kdyby se vyspala s jiným. Před víkendem se rozhodla, že to zjistí. Byl prosinec; přišlo jí, jako by se za dalším rokem zatahovala záclona. Chtěla to udělat, než bude moc stará. Věděla, že ji to zklame.

V pátek večer nasedla na vlak do města – cestovala první třídou a četla si. Kniha ji nijak zvlášť nezaujala; už tušila, jak skončí. Za oknem se ve tmě míhaly domy, ve kterých se svítilo. Dětem nechala nachystané makaróny se sýrem a manželovi donesla z čistírny obleky. Řekla mu, že potřebuje vyřídit vánoční nákupy. Neměl důvod jí nevěřit.

Když dojela do města, vzala si do hotelu taxík. Přidělili jí malý bílý pokojík s výhledem na Vicar's Close, jednu z nejstarších ulic v Anglii: na řadu kamenných stavení s vysokými žulovými komíny, v nichž kdysi bydleli kněží. Večer si v hotelu sedla na bar a popíjela tequilu s limetkou. Kolem si v novinách listovali postarší

pánové a nic moc se nedělo, jí to však nevadilo – potřebovala se pořádně vyspat. V pronajaté posteli upadla do bezesného spánku a probudila se za zvuku zvonů vyzvánějících v katedrále.

V sobotu si zašla do obchodního centra. Ven se vydaly celé rodiny: dopoledním davem se prodíraly s kočárky. Otáčivými dveřmi proudily nekonečné zástupy lidí. Dětem vybrala nezvyklé dárky, věci, o kterých si myslela, že je nečekají. Synovi koupila elektrický holicí strojek, protože se právě dostával do toho věku, dceři stříbrný medailonek ve tvaru srdíčka, do něhož jí nechala vyryt jméno, a k němu řetízek a manželovi drahé zlaté hodinky s jednoduchým bílým ciferníkem.

Odpoledne se vyšňořila; vzala si krátké, švestkově modré šaty, boty na podpatku a nejtemnější rtěnku, kterou našla, a vyrazila zpátky do centra. Do jedné z hospod, přestavěného vězení se zamřížovanými okny a nízkým stropem podepřeným trámy, ji vlákala písnička z jukeboxu: Balada o Lucy Jordan. V rohu tam pomrkávaly hrací automaty, a sotva se usadila na barové stoličce, do žlábků se vysypal vodopád mincí.

„Ahojky,“ prohodil chlápek, který se zjevil vedle ní. „Vás jsem tu ještě neviděl.“ Měl narudlou

plet, v polorozepnuté havajské košili zlatý řetěz a vlasy hnědé jako hlína – a skoro prázdnou sklenku.

„Co pijete?“ zeptala se ho.

Ukázalo se, že rád mluví. Vylíčil jí svůj životní příběh, jak si bere noční směny v domově pro seniory. Jak žije sám, že je sirotek a kromě vzdáleného bratrance, se kterým se nikdy neviděl, nemá žádné příbuzné. Prstýnek na ruce neměl.

„Jsem ten nejosamělejší člověk na světě,“ oznámil jí. „A co vy?“

„Jsem vdaná.“ Vyhrkla to dřív, než věděla, co říká.

Zasmál se. „Nezahrajem si kulečnick?“

„Nikdy jsem ho nehrála.“

„Nevadí,“ opáčil. „Naučím vás to. Černou zvládnete potopit dřív, než si myslíte.“ Do otvoru naházel mince, za něco zatáhl a do černé díry pod stolem se skutálela hotová malá lavina.

„Půlky, anebo celobarevný,“ prohlásil, zatímco křídloval tágo. „Vyberte si. Já je rozštouchnu.“

Naučil ji, jak se má předklonit a na nějakou kouli zamířit, jak má sledovat směr, kterým bílou kouli pošle, vyhrát ji ale ani jednou nenechal. Když si odskočila na dámy, byla opilá. Marně

hledala konec toaletního papíru. Před umyvadly se čelem opřela o chladné zrcadlo. Nevybavovala si, že by kdy byla až tak namol, měla pocit, že padá, ačkoli nepadala – a napůl padat chtěla. Dopili a vyrazili ven. Do plic ji bodal vzduch. Na obloze se o sebe tříštily mraky. Zaklonila se, aby si je prohlédla. Zatoužila, aby se celý svět zbarvil nádherně, křiklavě rudě, což by se jí hodilo k náladě.

„Půjdem na procházku,“ navrhl. „Provedu vás.“

Sladila s ním krok, a když ji vedl pěšinou k vodnímu příkopu, který se vinul okolo katedrály, slyšela, jak mu praská kožená bunda. Před biskupským palácem postával stařík a prodával jako krmení pro ptáky okoralý chléb. Koupili si pár krajíců a vydali se k vodě; ze břehu házeli sousta pěti labuťátkům, jimž právě bělalo peří. Z druhé strany přilétly hnědé kachny a při přistání elegantně čeřily hladinu.

Když se po stezce přiřítíl černý labrador, hejno holubů se vzneslo jako jeden muž a jako kouzlem se přeneslo na stromy.

„Připadám si jako František z Assisi,“ zasmála se.

Rozpršelo se; cítila, jak jí do tváří jako malé elektrošoky buší kapky. Vraceli se stejnou cestou přes tržiště, kde stály stánky kryté nepromokavými plachtami. A vypadalo to, jako by tam prodávali úplně všechno: zatuchlé knihy z druhé ruky, starý porcelán, červené vánoční hvězdy, cesmínové věnce, měděné ozdůbky a čerstvé ryby s mrtvými očima spočívající na ledovém lůžku.

„Co kdybysme šli ke mně domů?“ nabídl.
„Něco vám uvařím.“

„Něco mi uvaříte?“

„Jíte ryby?“

„Já jím všechno,“ odpověděla a on se zatvářil pobaveně.

„Už vím, co jste zač,“ prohlásil. „Jste divoška. Jedna z těch divokejch středostavovskejch paniček.“

Vybral pstruha, který vypadal, jako by byl ještě živý. Stánkař mu usekl hlavu a tělo zabalil do alobalu. Od majitelky italských lahůdek na rohu koupil vaničku černých oliv a tlustý plátek sýra feta. Koupil limetky a kolumbijskou kávu. Když procházeli kolem stánků, u každého se jí zeptal, jestli něco nechce. Na peníze vůbec nehleděl: bankovky měl zmačkané v kapse jako

staré účtenky a neuhlazoval je ani při placení. Cestou domů se stavili v obchodě s alkoholem a koupili dvě lahve chianti a los; teď na placení trvala ona.

„Jestli vyhraju, jedeme napůl,“ poznamenala. „Zaletíme si na Bahamy.“

„Už to vidím,“ odušil, a když vycházela ven dveřmi, které jí přidržel, pozoroval ji. Kráčeli ulicemi dlážděnými kočičími hlavami – kolem holičství, kde seděl zákazník s hlavou zvrácenou dozadu a nechával se holit. Ulice se zužovaly a různě se klikatily; už se ocitli mimo střed města.

„Vy bydlíte na předměstí?“ zeptala se ho.

Neodpověděl, krácel dál. Cítila tu rybu. Když dorazili k železné tepané bráně, řekl jí, ať zahne doleva. Prošli klenutým průchodem a ocitli se ve slepé uličce. Odemkl dveře činžáku a následoval ji po schodech až úplně nahoru.

„Ještě kousek,“ řekl, kdykoli se zarazila na podestě. Zahihňala se a šlapala dál, zahihňala se a zase šlapala, zastavila se v posledním patře.

Dveře potřebovaly promazat; když je otevíral, vrzaly panty. Stěny bytu byly bezvýrazně bledé, parapety zaprášené. V odkapávači ležel jeden špinavý hrnek. V obýváku seskočila z gauče

s velurovým čalouněním bílá perská kočka. Vy-
padalo to tam zanedbaně, jako by to bylo místo,
kde kdysi dávno někdo žil: puch plesniviny a po
telefonu, fotkách, dekoračních předmětech ne-
bo vánočním stromku ani památky. V obýváku
se přes koberec plazil k obdélníku světla z ulice
kaučukovník.

V koupelně stála na modrých ocelových drá-
pech ohromná litinová vana.

„To je teda kousek,“ řekla.

„Nechtěla byste se vykoupat?“ zeptal se.
„Prubněte ji. Napustíte si vodu a skočte do ní.
Jako doma.“

Napustila si vanu; vodu nechala téct až k ne-
snesení horkou. Přidal se: svlékl se do půli těla
a zády k ní se nad umyvadlem oholil. Zavřela oči
a poslouchala, jak si při holení roztírá po kůži
pěnu a oklepává žiletku o umyvadlo. Připadalo
jí, jako by tohle všechno už někdy dělali. Připa-
dal jí jako ten nejméně hrozivý muž, kterého kdy
potkala. Zacpala si nos a potopila se pod hladi-
nu; vnímala, jak jí v hlavě tepe krev, cítila náva-
ly a mlhu na mozk. Když se vynořila, stál tam
v páře a utíral si z brady zbytky pěny.

„Bavíte se dobře?“ zeptal se.

Jakmile namydlič žínku, postavila se. Z ramen se jí řinula voda a stékala k chodidlům. Začal u nohou a postupoval nahoru; myl ji v důsledných, pomalých kruzích. Ve žlutavém koupelnovém světle vypadala úžasně – zvedala nohy a paže a natáčela se mu jako dítě. Přiměl ji, aby se znovu ponořila, opláchnul ji, zabalil ji do ručníku.

„Vím, co vám chybí,“ prohlásil. „Potřebujete, aby se o vás někdo staral. Všecky ženský na světě potřebují, aby se o ně někdo staral. Zůstaňte tu.“ Odešel a vrátil se s kartáčem; ve vlasech jí začal rozčesávat uzlíky. „No to se podívejme,“ řekl. „Jste fakt blondýnka. Máte blondatý chloupky – jako broskvička.“ Zápěstím jí přejel po šíji a pokračoval po páteři níž.

Měl mosaznou postel s bílou prošívanou péřovou pokrývkou a polštáři. Rozepnula mu pásek, vyvlékla ho z oušek. Když spona dopadla na podlahu, zacinkala. Povolila mu kalhoty. Nahý až tak krásný nebyl, a přece na něm bylo cosi vzrušujícího, jakoby nerozbitného a bytelného. Měl horkou kůži.

„Představ si, že jsi Amerika,“ řekla. „Já budu Kolumbus.“

Pod povlečením a ve vlhku stýkajících se stehen objevovala jeho nahotu. To tělo bylo novinka. Když se nohama zamotala do prostěradel, odhodil je. V posteli získala překvapivou sílu – svou naléhavostí ho zraňovala. Tahala ho za vlasy, až mu zvrátila hlavu dozadu, a na jeho krku se opájela vůní cizího mýdla. On ji líbal a líbal. Nespěchali. Měl drsné dlaně člověka, který pracuje rukama. Bojovali se svým chtičem, vzpírali se tomu, čím se nakonec nechali unést.

Pak si zakouřili. Ona s kouřením přestala už před léty, před narozením prvního dítěte. Šátrala po popelníku, když si najednou za rádiobudíkem všimla patrony do brokovnice.

„Co to je?“ Vzala ji do ruky. Byla těžší, než čekala.

„Jo tohle. To tu mám pro někoho jako dárek.“

„Aha,“ opáčila. „Takže ty nesestřeluješ jenom kulečnickové koule.“

„Pojď sem.“

Lehla si vedle něj a okamžitě je pohltil spánek, sladký spánek dětí, dokud se neprobudili hladoví do tmy.

Zatímco chystal večeři, usadila se s kočkou na

klíně na gauči a sledovala dokument o Antarktidě: o mílich sněhu, o tučňácích, kteří se šourají proti mrazivým vichrům, o kapitánu Cookovi, který se vydal na jih, kde hodlal najít ztracený kontinent. Do obýváku vešel s utěrkou přehozenou přes rameno a podal jí sklenku vychlazeného vína.

„Koukám, že máš slabost pro průzkumníky.“ Naklonil se přes opěradlo pohovky a políbil ji.

„Můžu ti s něčím pomoci?“ zeptala se.

„Ne,“ odpověděl a vydal se zpátky do kuchyně.

Usrkávala víno a cítila, jak jí do žaludku klouže chlad. Slyšela, jak krájí zeleninu, bublání vařící vody na kamnech. Pokojem se linula vůně večere. Koriandr, šťáva z limetek, cibule. Mohla by zůstat opilá; dokázala by tak žít. Vrátil se a prostřel na stole pro dva, zapálil tlustou zelenou svíčku a přeložil papírové ubrousky. Vypadaly jako malé bílé pyramidy, nad nimiž plamen drží stráž. Zhasla televizi a pohlédla na kočku. Na tmavomodrém županu, který na ní plandal, ulpěly bílé kočičí chlupy. Přes okno přeletěl proužek dýmu z krbu jiného muže, na manžela však nemyslela, a ani milenec se o jejím soukromém životě jedinkrát nezmínil.

Místo toho se nad řeckým salátem a grilovaným pstruhem konverzace nějak stočila k tématu pekla.

Jako dítěti jí namluvili, že peklo je pro každého jiné – takový nejhorší možný osobní scénář. „Vždycky jsem si myslela, že peklo je nesnesitelně chladná díra, kde budu napůl zmrzlá, ale nikdy úplně neztratím vědomí, kde nebudu vlastně nic cítit,“ řekla. „A kromě studeného slunce a ďábla, který se na mě bude dívat, v něm nebude nic.“ Zachvěla se a otrásla. Zvedla si ke rtům sklenku – a když polykala, protáhla do zadu krk. Měla krásný, dlouhý krk.

„V tom případě,“ navázal, „je moje peklo pustina; nebude tam ani noha. Dokonce ani ďábel ne. Od malička mě utěšovala představa, že peklo je plný lidí; že tam budou všichni moji kámoši.“

Nad talířem se salátem si rozemlel víc pepře a z chleba vytrhl měkkou střídku.

„Jeptiška nás ve škole učila, že potrvá celou věčnost,“ řekla a zbavila rybu kůže. „A když jsme se ptaly, jak dlouho trvá věčnost, odpovíděla: ‚Vemte si písek na celém světě, všechny pláže, lomy, dna oceánů a pouště. A teď si představte,

že všecek ten písek je v přesýpacích hodinách, v obřích hodinách na vaření vajec. A kdyby ročně spadlo jedno zrnko písku, věčnost je doba, za kterou by se hodinami prosil všecek písek světa.‘ Jenom si to představ! Vyděsila nás k smrti. Byly jsme ještě hodně malé.“

„Dneska už ale na peklo nevěříš,“ prohodil.

„Ne. Není to snad jasné? Kdyby mě tak teď viděla sestra Emmanuel, jak jsem se vyspala s úplně cizím chlapem. Umřela bych smíchy.“ Odloupla si prsty kus masa a snědla ho.

Odloužil příbor, ruce si překřížil v klíně a zadíval se na ni. Už se nasytila, s jídlem si pouze hrála.

„Takže ty si myslíš, že s tebou v pekle skončí i všichni kamarádi,“ řekla. „To je hezké.“

„Podle té tvé jeptišky ani ne.“

„A máš hodně přátel? Lidi z práce a tak...“

„Pár jo,“ opáčil. „A ty?“

„Mám dvě báječné kamarádky,“ odtušila. „Holky, za které bych klidně dala i život.“

„To máš štěstí,“ řekl a zvedl se, aby uvařil kávu.

Té noci byl k nezastavení – jako by si ho pronajala. Nebylo nic, co by neudělal.

„Jsi hodně štědrý milenec,“ prohodila pak a podala mu cigaretu. „Jsi prostě hodně štědrý, tečka.“

Na postel vyskočila kočka; polekala ji.

„Ježíšikriste!“ vyhrkla. Na té kočce bylo něco znepokojivého.

Popel z cigarety trousili po příkrývce, oba však byli moc opilí, než aby je to zajímalo. Opilí a bezstarostní, a celou noc spolu v jedné posteli. Vážně to všechno bylo tak jednoduché. Z dolního bytu zahřměla hlasitá vánoční hudba. Mniši pějící gregoriánský chorál.

„Co tam máš za souseda?“

„Ále, jednu takovou stařenku. Hluchou jak poleno. Taky si zpívá. Žije sama, bůh ví, kdy chodí spát.“

Uložili se na kutě, hlavou mu spočinula v důlku na rameni. Hladil ji po paži, mazlil se s ní jako se zvířátkem. Napodobila předení kočky; zatímco do okenních tabulek bušily kroupy, vrněla s drnčivými er, jaká je učili v hodinách španělštiny.

„Až půjdeš, bude se mi po tobě stýskat.“

Neřekla nic, jenom tam ležela a sledovala, jak se na rádiobudíku mění červená čísílka, dokud ji nezmohla dřímota.

V neděli se vzbudila brzy. Přes noc venku všechno pokryla jinovatka. Oblékla se a pozorovala ho, jak s hlavou na polštáři spí. V koupelně mu nakoukla do skříňky. Byla prázdná. V obýváku si přečetla názvy jeho knih. Seřazené je měl podle abecedy. Po zrádných chodnících se vracela do hotelu, aby se odhlásila. Zabloudila a musela se zeptat na cestu ustarané paní s pudlem. V hotelové hale se třeptil ohromný vánoční stromček. Na posteli ležel otevřený kufr. Šaty jí páchly kouřem z cigaret. Osprchovala se a převlékla. V deset zaklepala pokojská, ona ji však poslala pryč, řekla jí, ať se neobtěžuje, že o nedělích by se pracovat vůbec nemělo.

Dole v hale se usadila v telefonní kabině a zavolala domů. Vyptávala se na děti a na počasi, manžela se zeptala, jak se celý den měl, a povyprávěla mu o nakoupených dárkách. Vrátil se do neuklizených, zaneřádných pokojů, ke špinavým podlahám, rozbitým kolenům, předsíni s horskými koly a kolečkovými bruslemi. K otázkám. Zavěsila; uvědomila si, že za ní někdo stojí a čeká.

„Ani ses nerozloučila.“

Stál tam v černé vlněné čepici naražené přes uši, zakrývala mu čelo.

„Tys přece spal,“ řekla.

„Vyklouzlas ven,“ opáčil. „Jsi pěkně kluzká.“

„Já –“

„Chceš vyklouznout někam na oběd a porádně se opít?“ Zatlačil ji do kabinky a vlepil jí dlouhý, mokrý polibek. „Ráno jsem se probudil s tvojí vůní v povlečení,“ zamručel. „Bylo to úžasný.“

„Nech si ji patentovat,“ řekla, „vyděláme majlant.“

Oběd si dali v podniku s dvoumetrovými zdmi, s okny klenutými do oblouku a s kamennou dlažbou. Jejich stůl byl hned u krbu. Nad talíři s rostbífem a yorkshirským pudinkem se znovu opili, moc toho ale nenamluvili. Pila jednu Bloody Mary za druhou a servírce řekla, ať tabaskem nešetří. On začal pivem a pak přešel na gin s tonikem; natáhl se a přihodil na oheň poleno.

„Normálně takhle nepiju,“ podotkla. „A ty?“

„Né,“ opáčil a mávl na číšnici, ať jim přinese další rundu.

Lelkovali nad dezertem a stránkami nedělních novin. Když jednou otáčela list, zvedla zrak. Upřeně jí zíral na ústa.